

PÆDAGOGISK LÆREPLAN

FOR

FREDERIKSBERG DAGPLEJE

2009-2010

INDHOLDSFORTEGNELSE

GRUNDLAGET FOR FREDERIKSBERG DAGPLEJE.....	3
KENDETEGN FOR FREDERIKSBERG DAGPLEJE	3
FREDERIKSBERG DAGPLEJES VÆRDIER.....	4
FREDERIKSBERG DAGPLEJES TEMAER.....	5
BARNETS ALSIDIGE PERSONLIGHEDSUDVIKLING	5
DEN SOCIALE KOMPETENCE	6
SPROG.....	7
KROP OG BEVÆGELSE.....	8
NATUR OG NATURFÆNOMENER.....	9
KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER.....	10
DOKUMENTATION.....	10
FORÆLDRESAMARBEJDE.....	11
DAGPLEJENS ARBEJDE MED SÅRBARE BØRN.....	11

DET ER IKKE SÅ MEGET DE FORMULEREREDE MÅL OG FORVENTNINGER

**- ALTSÅ DET VI ØNSKER OG VIL HAVE, DER SKAL SKE –
MEN DERIMOD MÅDEN VI LADER DET SKE PÅ
BARNET LÆRER OG UDVIKLER SIG AF**

GRUNDLAGET FOR FREDERIKSBERG DAGPLEJE

Vi lægger vægt på en venlig attitude, åbenhed og parathed for derigennem at skabe en positiv stemning, så både børn og voksne føler sig vellidte og oplever, at den enkelte gør en forskel.

Vi vil hinanden det godt. Det indebærer, at vi vil bestræbe os på at acceptere hinandens forskelligheder og bruge disse positivt.

Vi vil udvise begejstring og glæde og være bevidste om, at vi fungerer som de gode forbilleder for børnene.

Vi vil samarbejde professionelt med forældrene for at skabe en helhed i barnets hverdag.

Vi vil respektere, anerkende og gøre brug af den viden forældrene har om barnet.

KENDETEGN FOR FREDERIKSBERG DAGPLEJE

- at barnet er i et lille, overskueligt og hjemligt miljø
- at barnet er sammen med den samme voksne hele dagen
- at barnet er i et roligt og trygt miljø
- at barnet er meget ude
- at barnet har plads til at være impulsiv
- at barnet har plads og tid til at lege alene og være opfindsom

FREDERIKSBERG DAGPLEJES VÆRDIER

Frederiksbergs dagplejes pædagogiske arbejde bygger på følgende grundlæggende værdier.

Værdierne danner ligeledes grundlag for den måde, vi dagligt omgås både, børnene, forældrene og hinanden.

Værdierne danner grundlag for det barnesyn, der er det gennemgående i Frederiksberg dagpleje.

Vi ser barnet som et helt menneske, der skal respekteres og accepteres, som den person det er.

Det hele barn betragter vi som et produkt af samfundet, familien og barnet.

På trods af at det som oftest er lighederne der forbinder børnene, er det forskellighederne, der skal anerkendes.

Værdierne er:

- **Barnet i centrum**
- **Omsorg**
- **Nærvær**
- **Tryghed**

Barnet i centrum betyder, at vi tager udgangspunkt i det enkelte barn og anerkender barnet for det, det er og kan på det tidspunkt, hvor vi møder barnet.

Vi lægger vægt på at være i dialog med barnet, at være aktivt lyttende, så barnet oplever, at det bliver hørt og set.

Vi giver barnet plads og udviser tålmodighed for at vise, hvad det kan klare og derigennem udvikle sine kompetencer.

Vi lægger vægt på socialisering, så barnet udvikler sociale færdigheder og hensynstagen og lærer at kunne indgå i grupper.

Omsorg betyder, at vi sørger for at barnet får dækket sine fysiske, psykiske og sociale behov. Vi er meget opmærksomme på det enkelte barns behov og tager udgangspunkt i barnets behov i vores omgang med barnet.

Nærvær betyder, at vi vil være til stede i situationen i forhold til barnets og barnets forældre. At vi, hvis barnet i en periode er sårbart, vil være ekstra opmærksomme og nærværende, for derved at give barnet ro til at komme videre.

Tryghed skaber vi ved igen at møde barnet, der hvor det er. Give det mulighed for at udvikle sig i sit eget tempo og altid med øje for om, der er et sted hvor barnet skal have særlig hjælp. Desuden vægter vi at arbejde tæt sammen med forældrene, da det giver den tryggeste base for et barn, når kontakten mellem dagplejer og forældrene er tæt.

FREDERIKSBERG DAGPLEJES TEMAER

I Frederiksberg Dagpleje arbejder vi ud fra følgende temaer i barnets udvikling:

1. **Barnets alsidige personlighedsudvikling.**
2. **Sociale kompetencer.**
3. **Sprog.**
4. **Krop og bevægelse.**
5. **Naturen og naturfænomener.**
6. **Kulturelle udtryksformer.**

Da vi i Frederiksberg dagpleje har børn i alderen fra 7 mdr. til ca. 3 år vil der være forskel på de tiltag, der vil være for det enkelte barn i forhold til temaerne. For at temaerne skal give barnet læring og udvikling er det vigtigt, at de er svarende til barnets alder og udviklingstrin. Det er ligeledes vigtigt at de voksne, som dagligt er sammen med barnet, er gode og troværdige rollemodeller. Det betyder, at der skal være overensstemmelse mellem det vi siger og det vi gør.

BARNETS ALSIDIGE PERSONLIGHEDSUDVIKLING

Barnets alsidige personlighedsudvikling handler for os om at skabe det hele barn. Vi anser barnets personlige udvikling og sociale kompetence som grundlag for de 4 andre temaer.

Målet med barnets alsidige personlighedsudvikling er:

- at styrke barnets selvværd og selvtillid
- at barnet oplever sig som et værdifuldt menneske
- at barnet udvikler egne grænser

Hvordan arbejder vi med barnets personlighedsudvikling?

I Frederiksberg dagpleje arbejder vi hele tiden bevidst med barnets personlighedsudvikling.

Når vi styrker barnets **selvværd**, styrker vi barnets tillid til eget **værd**.

Barnet oplever en anerkendelse af at være værdsat, som den person det **er**. Selvværd er medfødt og er en følelse, der kommer indefra. Det er troen på at føle sig værdsat uanset, hvad der sker. Vores opgave er at være med til at udvikle barnets selvværd, for på den måde at give barnet troen og lysten til at være i samspil med andre og derved udvikle sig både psykisk og fysisk. Vi anerkender barnets følelser og måde at reagere på i de enkelte situationer, barnet kommer i.

Når vi styrker barnets **selvtillid** styrker vi barnets tillid til egne **evner**. Selvtillid er en følelse der kommer udefra, når barnet bliver anerkendt for det barnet **kan**. Barnet får derved lyst og mod til at prøve en gang til.

For at styrke barnets selvtillid er det vigtig at styrke barnets selvhjulpenhed og at give barnet alderssvarende udfordringer. Vi styrker barnets selvhjulpenhed i dagligdagen f.eks. når barnet spiser, skal have tøj af og på, skal op og ned af en stol, skal op og ned af trapper og når barnet har en konflikt. Vi skaber en ramme, hvor barnet får lyst til at prøve igen og igen.

For at barnet kan føle sig som et **værdifuldt** menneske, er det vigtigt, at vi er troværdige voksne, der er nærværende og tilstede sammen med barnet. Vi lytter til barnet og hjælper barnet med at blive en del af fællesskabet med de andre børn hos den enkelte dagplejer og i legestuen. Vi støtter og hjælper barnet i samværet med de andre børn f.eks. i leg eller i en konflikt, hvor vi hjælper barnet med at sætte ord på det, der sker. Vi arbejder bevidst med at give de større børn medansvar for de mindre ved at inddrage de større børn i omsorgen for de mindre.

Når vi arbejder med at hjælpe barnet med at **udvikle egne grænser**, hjælper vi barnet med at sige til og fra. Vi hjælper barnet med at sætte ord på de handlinger, barnet udfører. Det kan være i en situation, hvor vi hjælper barnet med selv at sige til og fra f.eks. i samspil med et andet barn. Det helt lille barn uden sprog hjælper vi ved at styrke barnets kropssprog og ved at lære barnet at aflæse de andre børns kropssprog. F.eks. hvis et barn med hele kroppen ”siger” nej oversætter vi det ved at sætte ord på. Vi har ligeledes stor opmærksomhed på det barn, som er stille og derfor kan have svært ved at udvikle og sætte egne grænser. Vi anerkender de følelser og behov barnet giver udtryk for. Det kan være glæde, vrede, at være ked af det, at være stille, at være nysgerrig, at være sulten og træt eller have brug for et knus og et kærligt blik.

DEN SOCIALE KOMPETENCE

Den sociale kompetence er den kompetence, der gør børnene i stand til at begå sig i sociale sammenhænge, også med personer de ikke nødvendigvis har en tæt følelsesmæssig tilknytning til.

Den sociale kompetence er, sammen med barnets personlighedsudvikling, den kompetence der gennem udvikling gør børnene i stand til både at være en del af et fællesskab, men også at føle sig som et individ og blive anerkendt for de fysiske og psykiske ressourcer barnet har.

Målet med den sociale kompetence:

- at barnets respektfølelse og omsorgsfuldhed for andre mennesker udvikles
- at barnet oplever indflydelse og medbestemmelse i hverdagen

Hvordan arbejder vi med den sociale kompetence?

For at udvikle den sociale kompetence mener vi, at legen er en meget vigtig faktor.

Det er i legen barnet skaber relationer. Det er der, hvor barnet har det tætteste fællesskab med de andre børn og det er der, hvor barnet har konflikter, der skal løses.

Derfor styrker vi barnet i dets legerelationer. Vi hjælper barnet med at sige til og fra, hjælper barnet med at løse konflikter med det fremtidige **mål**, at barnet selv skal blive i stand til at løse de konflikter, der måtte opstå både med respekt for egne og andres grænser og følelser. Vi hjælper barnet med at sætte ord på det, der kan have udløst en konflikt og hjælper barnet med at komme videre i legen. Det større barn er her en meget betydningsfuld rollemodel for det mindre barn, da børnene spejler sig i hinanden og udfordrer hinanden. Det er vigtigt, at den voksne nogen gange er afventende for at se om børnene selv er i stand til at løse deres konflikt.

At føle fællesskab med andre er en vigtig del af den sociale kompetence. Vi går bevidst ind og styrker barnets fællesskabsfølelse i de planlagte aktiviteter, der måtte være i løbet af en dag. Vi inddrager barnet i f.eks. borddækning, oprydning og omsorgen for de mindre børn. Dog er det også tilladt for barnet at trække sig lidt væk fra fællesskabet og være iagttagende.

For at barnet skal føle sig værdsat og anerkendt skal det have **indflydelse** og **medbestemmelse** i sin hverdag. Barnet skal have en vis grad af selvbestemmelse, dog ikke så det påvirker barnets sikkerhed, velfærd og ernæring. F.eks. må barnet gerne sige nej tak til en bestemt mad, men ikke mad generelt.

Barnet lærer, at der er forskellige måder at gøre tingene på hos dagplejen, derhjemme, hos gæstedagplejerne og i legestuen. Det er med til at give barnet en nuanceret opfattelse af verden omkring sig.

For at give barnet medindflydelse er det vigtigt at lytte til og respektere barnets behov. Det betyder at den voksne nogen gange skal være afventende i forskellige sammenhæng, for derved at lade barnet vise, hvilke behov det har.

SPROG

I Frederiksberg Dagpleje arbejder vi med at børn og voksne skal tale pænt til hinanden og vise hinanden gensidig respekt.

Dagplejens udgangspunkt er, at sproget er fundamentalt for barnets udvikling og sociale samspil med andre børn.

Målet med den sproglige udvikling:

- at støtte barnets sproglige udvikling gennem hverdagslivet og aktiviteter i dagplejen
- at barnet lærer at bruge sproget som et socialt redskab
- at lære barnet at der er en sammenhæng mellem kropssprog og talesprog

Hvordan arbejder vi med den sproglige udvikling?

I dagplejen arbejdes der med at lære barnet at sige ord, at benævne de ting, barnet ser eller der sker omkring barnet. Vi fortæller barnet, hvad vi gør eller skal til at gøre. F.eks. når barnet bliver skiftet

og skal ud at sove. Vi hjælper derved barnet med at gå fra at bruge det kropslige sprog til det verbale.

Når vi er på ture med barnet benævner vi de ting vi ser og det vi oplever. Desuden læser vi bøger, laver rim og remser, synger og laver puslespil. Vi lægger også vægt på at barnet får lov at fordybe sig. Det kan være i en bog, en leg eller at barnet sidder og iagttager verden omkring sig.

I forhold til de mindste børn bliver der sat ord på det de beder om eller giver udtryk for. Når barnet peger på en genstand benævner vi genstandens navn f.eks. ”mælk”. Igen er det vigtigt, at den voksne afventer barnets signal.

Ved at sætte ord på barnets leg, behov, ønsker og konflikter, lærer vi dem at bruge sproget som et socialt redskab.

Hos de helt lille barn hjælper vi med at læse det nonverbale sprog her menes kropssprog, gestus og mimik. Vi hjælper barnet med at oversætte det usagte til ord. Vi arbejder bevidst med at skabe en sammenhæng mellem kropssprog og talesprog ved selv at være rollemodeller.

KROP OG BEVÆGELSE

I Frederiksberg dagpleje arbejdes der med krop og bevægelse ud fra den overbevisning, at det giver barnet succes, glæde og selvværd at kunne bruge sin krop.

Målet med krop og bevægelse er:

- at barnet lærer at bruge sin krop
- at barnet får bevægelseserfaring ved dagligdagens aktiviteter
- at barnet bliver selvhjulpent
- at barnet får erfaring med både grov- og finmotorik

Hvordan arbejder vi med krop og bevægelse?

Grovmotorisk:

- vi går på ture, hvor barnet går, så snart det er i stand til det.
- vi øver barnet i at rulle, kravle, gå, krybe, løbe, balancere og hoppe.
- vi lader barnet selv kravle op og ned af trapper, stole, puslebordet og barnevognen.
- så snart de mindste børn har lært at gå, bliver de kun båret, når det er nødvendigt.
- vi opfordrer barnet til at prøve forskellige legeredskaber på legepladsen
- vi opfordrer og støtter barnet i, alt efter alder, selv at tage tøj af og på
- vi leger sanglege

Finmotorisk:

- barnet øver sig i selv at spise
- barnet vasker selv hænder
- barnet tegner, klipper, laver modellervoks og andre kreativiteter, der passer til barnets alder
- vi bygger klodser, leger med puttekasser, Lego og andet der stimulerer barnet finmotorisk

Børnene er i legestue gang om ugen, hvor der lægges meget vægt på krop og bevægelse. Desuden er børnene en gang om ugen til rytmik på Musikhøjskolen, hvor de ”undervises” af uddannede musikpædagoger.

Da maden har en stor betydning for kroppens udvikling er vi meget opmærksomme på, hvad vi giver børnene at spise. Så snart det er muligt for børnene at forstå, taler vi om, hvad maden gør ved kroppen.

NATUR OG NATURFÆNOMENER

I Frederiksberg Dagpleje arbejder vi med at give barnet en oplevelse af naturen og de dyr og planter, der er i naturen. Vi arbejder med naturens gang for dermed at give barnet en oplevelse af årstidens forskellighed.

Målet med at arbejde med natur og naturfænomener:

- at barnet lærer at færdes i naturen
- at barnet lærer at vise respekt og medansvar for dyr og planter
- at barnet lærer at bruge naturen
- at barnet lærer om årets gang i naturen

Hvordan arbejder vi med natur og naturfænomener?

- vi går dagligt ture både sommer og vinter
- vi taler om de ting, vi ser og hører i naturen
- vi stopper gerne og ser på et lille blad eller et insekt
- barnet finder ting i naturen, der kan leges med f. eks pinde, sten, sand og mudder
- vi arbejder med de sanseindtryk, der findes i naturen
- vi taler om de enkelte årstider og dets kendetegn

En gang om året er der en bondegårdtur. Her bliver vi kørt i bus til en gård, hvor børnene har mulighed for at røre og se dyrene.

Desuden går vi ofte i zoologisk have, hvor børnene ligeledes har mulighed for at opleve fremmede dyr.

KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

I dagplejen arbejder vi med at give børnene så bred en vifte af kulturelle udtryksformer og værdier som muligt.

Målet med kulturelle udtryksformer og værdier:

- at børnene oplever kulturelle traditioner
- at præsentere børnene for en alsidig og varieret kost
- at give børnene erfaring ved udnyttelse og brug af deres forskellige sanser

Hvordan arbejder vi med kulturelle udtryksformer og værdier?

Vi lader børnene opleve traditioner så som påske, jul og fastelavn. Desuden afholder vi en gang om året en dagplejedag, en bondegårdstur, en julefest og en teatertur.

Disse traditioner, mener vi er med til at give dagplejen en fællesskabsfølelse blandt børn og voksne.

I de enkelte dagplejegrupper afholdes der løbende arrangementer for børnene eller børn og forældre sammen. Det kan f. eks være julehygge, morgenmad, kaffe eller andet.

Vi afvikler måltiderne med børnene i en rar og rolig atmosfære, hvor børnene oplever inddragelse og medindflydelse. Vi taler om den mad vi spiser, for dermed at give børnene en større forståelse for maden og lyst til at prøve noget nyt. Så snart det er muligt, spiser børnene selv deres mad.

For at udvikle børnenes sanser, tilbyder vi børnene kreative aktiviteter, hvor de enten maler, tegner, klipper, alt efter alder. Nogle af kreativiteterne kan være bestemt efter årstid eller højtider.

Børnene har adgang til spil, puslespil og bøger, som de enten på opfordring eller af sig selv kan benytte sig af.

Når vi er på ture fortæller vi barnet, hvad vi ser eksempelvis spændende figurer, slotte og andre kulturelle og historiske ting.

DOKUMENTATION

Dokumentationen af det daglige arbejde er alsidig i dagplejen.

Den primære form for dokumentation foregår mundtligt, ved at den enkelte dagplejer fortæller barnets forældre om barnets dag i dagplejen. Hvordan barnet har haft det? Hvad barnet har lavet? Hvad barnet har spist? Har barnet sagt eller gjort noget sjovt?

Dokumentationen kan også være et kort til velkomst af barnet og forældrene. En mappe med barnets tegninger, billeder o. lign. når barnet holder op. Det kan være billeder af børnenes dag i dagplejen med små historier knyttet til. Det kan være en fortælling om børnenes dag set fra børnehøjde, skrevet af en dagplejer.

I legestuerne kan der være små udstillinger af børnenes produkter. Eller billeder fra en tur f.eks. den årlige bondegårdstur.

Da der endnu ikke er en fælles form eller mål for dokumentationen i Frederiksberg Dagpleje, er det på nuværende tidspunkt op til den enkelte dagplejer at dokumentere det daglige arbejde med børnene.

Hensigten er, at vi i dagplejen løbende skal arbejde med forskellige dagligdags situationer f.eks. spisningen. Her skal hver enkelt dagplejer beskrive spisningen og sammen med den tilknyttede pædagog tale om forløbet set i forhold til den pædagogiske læreplan. Derefter bliver forløbet dokumenteret med henblik på at beskrive hvilke af de 6 temaer, der er arbejdet med.

FORÆLDRESAMARBEJDE

Når barnet har fået tilbud om en dagplejeplads, aftales der et præsentationsmøde hos dagplejeren sammen med den tilsynsførende pædagog.

Efter 2 måneder får forældrene tilbud om en evalueringssamtale sammen med dagplejeren og pædagogen. Samtalen bruges primært til at tale om opstarten af barnet i dagplejen og om der evt. er nogle ting, der skal ændres.

Den daglige information om barnet foregår mellem dagplejeren og forældrene. Begge parter har altid mulighed for at kontakte pædagogen, hvis de har spørgsmål eller problemer, de gerne vil have hjælp eller vejledning til.

Der er to årlige forældremøder, hvoraf det ene er med valg til forældrebestyrelsen.

De enkelte dagplejegrupper har arrangementer for børn og forældre. Det kan være til jul eller morgen/eftermiddagskaffe i legestuerne.

Samarbejdet mellem dagplejeren og forældrene er tæt og informativt, da forældrene møder den samme person både morgen og aften. Derfor får forældrene et meget dybdegående kendskab til deres barns dagligdag.

DAGPLEJENS ARBEJDE MED SÅRBARE BØRN

I det daglige arbejde med børnene har vi et godt kendskab til hvert enkelt barn og dermed også om, der er børn, der har det svært.

Dagplejeren er i samarbejde med pædagogen meget opmærksom på om barnet udvikler sig, som det skal både socialt, sprogligt og motorisk.

Vores definition af et sårbart barn er et barn, der i kortere eller længere tid ikke er i stand til at deltage på lige fod med sine jævnaldrende kammerater.

Der kan være forskellige årsager til barnets sårbarhed. De mest synlige årsager kan være dødsfald i nærmeste familie, skilsmisse, flytning, familieførøgelse og fysiske og psykiske handicaps.

Andre faktorer der kan gøre et barn sårbart i perioder kan være at det er svært at tage afsked om morgenen, at barnet er i en følsom periode, hvor det kan være utrygt ved f.eks. dyr, fremmede mennesker og lyde eller at barnet lige er kommet tilbage fra ferie eller har været syg.

Når vi bliver bekymrede for et barn, vil vi en tid observere barnet i dagligdagen for at se, om vi kan finde et mønster i barnets adfærd eller om det er i nogle bestemte situationer, relationer eller andet, der udløser barnets adfærd.

Vi vurderer om nogle forandringer i barnets dagligdag vil kunne afhjælpe det sårbare barns problemer. Få ændringer i dagligdagen kan ofte gøre et barns dag langt mere trygt og meningsfyldt.

Der er hele forløbet meget tæt samarbejde mellem dagplejeren og pædagogen, som regelmæssigt vil komme hos dagplejeren for at støtte og vejlede omkring barnet.

Når vi er bekymrede for et barn indkalder vi forældrene til en samtale, hvor dagplejeren og pædagogen er til stede. Her vil vi fortælle forældrene om vores bekymring og de observationer, vi har foretaget og hvilke tiltag der eventuelt er sket i forhold til barnets dagligdag. Vi vil ligeledes høre om der måtte være ændringer eller problemer i hjemmet.

Disse samtaler vil altid foregå med stor respekt for, at det er forældrenes børn og at vi altid vil respektere og acceptere, hvad de mener, tænker og føler. Dog er det stadig vores pligt og ansvar at påpege vores bekymring.

Hvis vi mener barnets problemer overstiger vores kompetencer, beder vi om forældrenes tilladelse til at hente hjælp fra f.eks. talepædagog, psykolog eller fysioterapeut.

I hele forløbet vil der være et tæt samarbejde mellem dagplejeren, pædagogen og forældrene.

Til børn med behov for et særligt beskyttet tilbud er der i Frederiksberg Dagpleje ansat nogle dagplejere, der varetager disse opgaver.